

Miran Kondrič

Ping pong ali namizni tenis – nekaj zgodovine najhitrejše igre z žogico na svetu

Izvodček

Namizni tenis je ena najbolj priljubljenih in razširjenih iger na svetu. V pogovornem jeziku pa za to isto športno panogo večkrat zasledimo izraz »ping pong«, ki se nanaša na eno najhitrejših iger z žogo. Žal pa se njegova uporaba velikokrat napačno interpretira. Za vsakdanjo uporabo kakšne velike razlike med ping pongom in namiznim tenisom ni. Se pa zgodba zaplete, ko poskušamo oba termina predstaviti v luči razvoja športne panoge. Medtem ko se večina rekreativnih igralcev ne obremenjuje z ustreznostjo uporabe naziva za športno panogo, pa so nekateri »resni« igralci užaljeni, če namizni tenis enačite s »ping pongom«.

Ključne besede: namizni tenis, ping pong, zgodovina, primerjava

Foto: M. Petrovič.

Ping pong or Table tennis – some history about the fastest ball game in the world

Abstract

Table tennis is one of the world's most popular and widespread games. In everyday language, the term "ping pong" is often used in reference to one of the fastest games played with a ball. Unfortunately, this may lead to wrong interpretations. For the typical player, there are no great differences between ping pong and table tennis. But the story becomes more complicated when we try to present the two terms in light of the game's development. While most recreational players are quite content with the game being given this name, one can also find some 'serious' players who are offended if table tennis is equated with "ping pong".

Key words: table tennis, ping pong, history, comparison

Namizni tenis je ena najbolj priljubljenih iger na svetu. Mednarodna namiznoteniška zveza šteje 226 članic in je najštevilčnejša zveza med vsemi športi na svetu. Čeprav za isto športno panogo uporabljamo dve različni imeni, se ustreznost izrazov kaže skozi zgodovinski razvoj same panoge.

Bodimo realni NAMIZNI TENIS ali »PING PONG« – prav nobene razlike ni! Pa vendar ... Pravilni naziv za to športno panogo na sončni strani Alp je NAMIZNI TENIS in enako je tudi v večini preostalih članic Mednarodne namiznoteniške zveze (ITTF). »Ping pong« je pravzaprav zaščitena znamka številka 233177, ki sta jo zaščitila brata Hamley 20. septembra 1900 za njuno verzijo namiznega tenisa. Le-to so razvili v podjetju John Jaques & Son. Zaradi te zaščite se pravno formalno igra sama ne more imenovati »ping pong«, saj se s tem kršijo avtorske pravice. Pri nas se je ime »ping pong« udomačilo predvsem na račun odličnih igralcev in igralk, ki so dosegali vrhunske rezultate na svetovnem nivoju – seveda govorimo o obdobju po drugi svetovni vojni in ne o obdobju po osamosvojitvi. Svoje pa je dodal tudi značilni zvok, ki smo ga včasih slišali pri odboju žogice od mize in lesenega loparja. Danes je ta zvok povsem drugačen, saj igralci uporabljajo gumijaste obloge, kjer ta značilni zvok izgine.

Pa pogledajmo nekoliko bolj podrobno zakulisje lastništva nad terminom "ping pong". Da bi lažje razumeli razliko med namiznim tenisom in »ping pongom«, moramo najprej osvetliti nastanek športne panoge. Govoriti o tej problematiki brez poznavanja zgodovine športne panoge bi na tem mestu predstavljalo neresen poskus izkripljanja resnice.

V različnih zgodovinskih učbenikih lahko najdemo podatke, da sta bili na začetku devetnajstega stoletja v Veliki Britaniji ustanovljeni dve zvezi, in sicer "Ping Pong Association" in "Table Tennis Association" – in to v razmaku le nekaj dni leta 1901. Zaradi pritiska lastnikov zaščitne znamke sta se obe zvezi leta 1903 združili v *English Table Tennis Association*. Do leta 1922 je sledilo zatišje na relaciji lastnikov patenta in funkcionarjev ETTA. Nato pa se je z idejo o ustanovitvi svetovne namiznoteniške zveze začela ponovna bitka za uporabo ustreznega naziva za športno panogo. "Ping Pong" je še vedno uradno ime v nekaterih državah, predvsem tistih, ki so bile kolonizirane s strani Anglije – in seveda tudi na Kitajskem.

Če pa pogledamo še nekaj let nazaj, najdemo v različnih zgodovinskih virih imena, ki so danes že pozabljena. Tako je bilo prvo uradno ime za namizni tenis "GOSIMA", ki jo je s patentom zaščitilo podjetje John Jaques & Son 16. julija 1891 in prvi znan rekvizit je bil izdelan pod tem imenom (če seveda ne upoštevamo Fosterjeve zbirke iger iz leta 1890, ki vključuje verzijo tenisa na mizi). Še nekaj imen, ki jih skozi zgodovino razvoja namiznega tenisa lahko zasledimo v literaturi: *Whif-Whaf, Pom-Pom, Pim-Pam, Netto, Royal game, Tennis de Salon* ipd.

Torej, kar zadeva zgodovino namiznega tenisa, sta tako ime »ping pong« kot tudi namizni tenis ustreznizraza. Kako pa je z uporabo imena danes?

V namiznoteniških krogih ločimo dve skupini uporabnikov naziva za eno najhitrejših iger na svetu. Na eni strani je to skupina rekreativnih igralcev, ki za svojo aktivnost izključno uporablja naziv »ping pong« v kontekstu stare izvirne igre in bolj igre za zabavo. Na drugi strani pa so tu igralci v rednem trenažnem in tekmovalnem procesu, ki v izrazu »ping pong« vidijo zgodovinski izraz ter rekreacijo in v izrazu »namizni tenis« športno panogo. Ob tem je treba ponovno poudariti, da so tukaj izjema azijske države na čelu s Kitajsko, ki izraza »namizni tenis« ne poznajo, ampak uporabljajo izključno izraz »ping pong« za vse oblike uporabe loparja, mize in žogice. Primer je tudi v zadnjem času zelo popularni »talni ping pong« (*Floor ping pong*), ki ga igrajo predvsem v šolah in univerzah na Kitajskem. Mednarodna namiznoteniška zveza pa je na olimpijskih igrah v Riu predstavila še TTX program – namizni tenis na prostem (o njem nekaj več v enem naslednjih člankov).

Medtem ko se večina rekreativnih igralcev ne obremenjuje z ustreznostjo uporabe naziva za športno panogo, pa so nekateri »resnik« igralci užaljeni, če namizni tenis enačite s »ping pongom«. S tem jih namreč nehote enačite z začetniki in »nedeljskimi piknik igralci«. Z vidika prepoznavnosti in resnosti v športni panogi je uporaba naziva namizni tenis prav gotovo primernejša. V prid temu govorijo tudi imena nacionalnih panožnih zvez, saj od 226 članic Mednarodne namiznoteniške zveze (ITTF) le ena uporablja izraz »ping pong« v svojem uradnem imenu. Prepričanje zaprišeženih igralcev namiznega tenisa je takšno, da je uporaba naziva »namizni tenis« veliko bolj ustrezniz vidika resnosti in prepoznavnosti športne panoge.

Tudi v namiznem tenisu pa v zadnjem času lahko zasledimo pregovor: da se zgodovina ponavlja. V zadnjem času so namreč vse bolj popularna tekmovanja v »ping pongu«. Pa smo spet na začetku našega teksta. Ne, ne ... le zgodovinski razvoj igre je ponovno prišel v ospredje. Nekoč so namreč za igro uporabljali le lesene deske ali pa deske, obložene s papirjem ali brusnim papirjem. Da zgodovina ne bi šla v pozabo, so nekateri navdušenci poskrbeli za izvedbo svetovnega prvenstva v »ping pongu«. Na tem prvenstvu so igralci igrali v kategoriji »hardbat« (loparjev brez oblog) in kategoriji »sandpaper« (z brusnim papirjem obložen leseni del loparja). Prvenstvo se igra od leta 2011. Seveda pa glavno vlogo na tem tekmovanju igrajo bivši vrhunski namiznoteniški igralci – prve tri izvedbe je tako dobil ruski reprezentant Maxim Shmyrev.

Na Fakulteti za šport v Ljubljani študenti izključno uporabljajo naziv »namizni tenis« in kot predavatelj in nosilec predmeta tudi zagovarjam uporabo naziva uradne športne panoge – NAMIZNI TENIS. Seveda pa nimam nič proti, če v »laičnih krogih« uporabljajo drug naziv – važno je, da se o namiznem tenisu govori!

SKLEP

Torej najbolje je, da imenujemo uradno športno panogo NAMIZNI TENIS in šport za zabavo »PING PONG« – oba termina sta ustrezniz tudi pravilna. Vseeno pa priporočam, da mladi igralci, ki šele prihajajo v namiznoteniške klube in k interesnim dejavnostim na šoli, raje uporabljajo termin NAMIZNI TENIS. S tem boste vedno pravilno uporabili ime športne panoge, hkrati pa ne boste užalili igralcev in trenerjev, ki so leta in leta trdo garali, da so prišli do vrhunskih rezultatov v športni panogi, ki ima pod okriljem Mednarodne namiznoteniške zveze najštevilčnejše članstvo.

Torej, ko boste naslednjič vzeli v roke namiznoteniški lopar in se odpravili za zeleno mizo (lahko tudi modro), se predstavite kot igralec namiznega tenisa in ne "ping ponga" ... Pa veliko uspešnih udarcev želimo.

Prof.dr. Miran Kondrič
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport
miran.kondric@fsp.uni-lj.si